

29.1.1983

Sita

SANOMALEHTIEN
ILMOITUSTOIMISTO OY

Kuvakierros

Taidetta tänäkin. Nuorta, dynaamista ja rönsyilevää. Herätettä ja rohkeutta, ilman ehtoja ja ehdottomuutta. Se kuplii kysymyksiä ja kommentteja. Mietityttää.

Sara Hildénin taidemuseossa esillä oleva Pariisin XII biennaali on kansainvälinen nuoren nykytaiteen näyttely. Siihen on valittu kattava läpileikkaus Pariisin näyttelyteoksista. Suomalaista kuvataiteen panna tässä kansainvälisessä seurassa edustavat Martti Aihla, Marja Kanervo, Leena Luostarinen, Olli Lyytikäinen ja Marika Mäkelä.

Muutoksen merkit?

Näyttelyssä on esillä maalauksia, veistoksia, piirustuksia, erilaisia koosteita ja tilateoksia sekä valokuvia ja videotaidetta. Kokonaisuus on kuin isolla haravalla koottu. Se pyrkii esittämään nuoren kansainvälisen kuvataiteen ajassa liikkuvat valtavirtaukset.

Valikoiman painopiste on figuratiivisessa maalauksessa sekä siihen läheisesti liittyvässä ekspressionistisessä ilmaisussa. Pehmeän luonnon näkemyksen sijaan on työntymässä kova teknologia ja kaupunkimainen ympäristö. Ote maailmasta on harpava. Kiinnekohtia on moneksi.

Mitkä ovat muutoksen merkit?

Puhu sinä, minä pitelen hevosta

Edeltäjästä, kaksi vuotta sitten esillä olleesta kokoelmasta ei tämännäköinen näyttö kovinkaan raajusti eroa. Visuaalisissa tulkinnoissa on ehkä enemmän huomioitu tietty avoimuus ja esittävyys sekä yleensä luomisen moniarvoisuuden kahleettomat ilmaisutavat. Se ikään kuin täydentää ja tarkentaa edellisen näyttelyn moneen suuntaan avautuneita lähtöjä. Mutta yhä edelleenkin kriisistä kriisiin käy kansainvälisen taiteen mutkitteleva tie.

Näyttelykokonaisuus ei suosi rypyttyä suuta. Se on paremminkin visuaalinen temmelyskenttä, kokeellinen ja kaiken salliva. Kokeel-

lisuus voidaan tässä tapauksessa tulkita tekemisen riemuksi, vaikkapa sitten hampaat irvissä. Tai sitten se on kevyttä irroittelua, oikeiden vuorosanojen etsintää siitä miten maailma makaa. Traditionaalisen kuvataiteen sijaan on tullut vapaa ideointi ja nopeat spurtit sinne ja tänne.

Hauraat muutoksen merkit

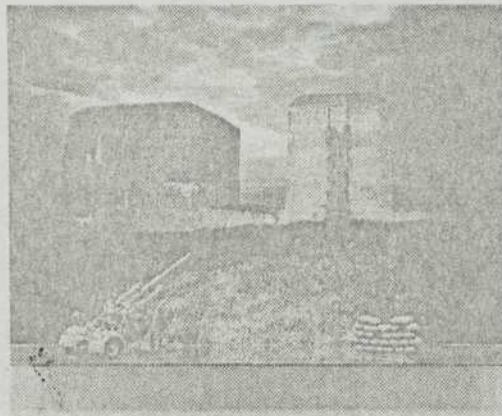
Näyttelyn teosten poikkeavat ilmaisutavat saattavat tuntua esteetikosta painajaiselta. Mutta kyllä näyttelystä yhäkin löytyy ja kysymyksiä, vailla valmiita vastauksia. Tekemisen kiertokulku liippaa läheltä monia taiteessa esiintyneitä voimakkaita. Jälkilämpöisiä yhtymäkohtia on 1900-luvun alkupuoliskon modernistien ja ekspressionistien kuvantekemiseen ja filosofointiin ja jopa 60-luvun happeninginomainen haastavaan ilmaisuun.

Monenlaisia kosketuskohtia löytyy. Se on sitä jatkuvaa käymistilaa, jota kuvataidekin kaipaa. Kehässä käydään ja yhteen tullaan. Muutoksen merkit ovat hauraat. Mutta tärkeätä on, että niitä on.

Kaaos ja järjestys

Tietty ryntäily sisältää kieltämättä myös sellaista oivaltavuutta, joka takaa taiteen elinvoimaisuuden myös tulevaisuudessa.

Näyttelykokonaisuus ei ole pelkkä deodorantilla maustettu pieru. Subjektiivisuuden korostamisestaankin se sisältää sellaista yleispätevyyttä, joka poikii moniarvoisuuden tunnustamisena. Halu nähdä, kokea ja esittää uudella tavalla on suhteutettava aikaansa vasten. Joku jää kestäväksi ja joku ei. Tärkeämpää tässä ja nyt on se, että aineksista

● **PARIISIN biennalen töissä** on mm. yhdeksänsalainen ranskalaisen Claude Levequen työ *Sotatia* (-82). Tässä yksi osa.

● **KUNNES HÄN huomasi, että se olikin vain kauris illuusio**, on nimeltään tämä liittotasavaltaisen Hartut Neumannin maalaus. Työ kuuluu Pariisin biennalen töihin, jotka ovat esillä Sara Hildénin museolla.

on saatu koottua keskustelulle altis kokonaisuus, joka sisältää monia näkökulmia ja niiden tulkintoja.

Toki taiteilijoiden tekemisprosessin tulos ei kaikilta osin pääty hui-maan. Jonkinlainen näennäisyysajattelu ja pakonomainenkin rajojen rikkominen tuntuu paikoin nousseen itseisarvoksi ja näin huuto jää ohueksi ja hieman kliseemäiseksi tempoiluksi.

Omaleimaisia painotuksia on vähän

Nuorten tekijöiden matka taiteen ällistytävän upottavassa suossa on sillä tavalla yleismaailmallista rämpimistä, että pyrkimykset ajankoh-taisuuden valtavirroissa näyttävät kytkeytyneen maasta ja maanosasta riippumatta sellaiseen samaistumiseen ja samanaikaisuuteen, joka ilmenee tai erottuu teoksien ajatussi-sällöissä ja teknisissä toteutuksissa vain häviävän pienin muunnelmoin.

Pitkälti yhtä näyttävät olevan taiteilijoiden ajatuskuviot. Sekö se sit-

ten on sitä kansainvälistymistä? To-della omaleimaisia painotuksia on vähän. Visuaalinen ajattelutapa ja siihen kytkeytynyt asennoituminen on "kloonautunut".

Se ei ole hyvä.

Videossakin on monta puolta

Video on väline, joka valtaa ja-lansijaa ja rikkoo kuvataiteen raja-aitoja. Suomessa ei videotaide ole vielä mitenkään merkittävästi kuvassa mukana, mutta monessa muussa maassa sen nimeen vannoja löytyy jo paljon.

Videotaiteen osuus näyttelyssä on suhteellisen pieni ja alueeltaan ka-pea, mutta jonkinlaisen kuvan tä-mäkin näyttö jo antaa. Välineenä video luo kieltämättä huikeitakin näköaloja tulevaisuuden taiteeseen. Teknisestä kiehtovuudesta huoli-matta eivät näköalat ole välttämättä positiivisia.

Näyttely on avoinna helmikuun 27. päivään asti.

Harkittuja, hyvin toteutettuja

Galleria Saskiassa on esillä Anna Alapuron kivi- ja paperi- ja puu- ja metalli- ja tekstiili- ja valokuvia.

Alapuro on taitava tekijä. Hiljai-sesti hengittävien teosten aiheisto viihtyy arkisissa asioissa. Kokoelma on kuin kiireettömän junamatkan kuvaus, jossa pääosaa esittävät tyh-jinä toljottavat junanvaunun istui-met. Toinen kiinnostuksen kohde on tuoli noin yleensä ja kirjoitusko-ne näppäiminen ja muine vemp-eleinen.

Alapuron teokset ovat kautta lin-jan sävykkäitä; tyylikästä valon ja varjon vuoropuhelua. Taiteilija liik-kuu kuin kala vedessä valitseman-sa teknisen menetelmän suomissa il-maisuasteikoissa. Jälki on yksilöllis-tä ja ilmekieleltään vapaasti liikku-vaa mutta myös kurinalaista.

Teosten sävyvintojen vaihtelu viehättää ja kun kuvaan tulee väri niin sitä käytetään taiten. Homma hoituu ja toimii. Ilmaisua on harkit-tua, selkeää ja määrätietoista.

Näyttely on avoinna helmikuun 2. päivään asti.

JUSSI RUSKO